Nr 27

Näringsutskottets betänkande i anledning av motion angående tillverkningen av spelpolletter.

Ärendet

I motionen 1973:221 av herrar Petersson i Röstånga (fp) och Andersson i Örebro (fp) hemställs att riksdagen skall besluta att spelpolletter av mynts storlek och vikt ej får tillverkas samt att vederbörande utskott skall utforma erforderlig lagtext.

Rikspolisstyrelsen har avgivit yttrande över motionen.

Motionen

I motionen erinras om brottsbalkens stadgande om penningförfalskning och framhålls att det inte finns någon lag som reglerar tillverkningen av spelpolletter. Sådana får framställas så att de till form, storlek och tyngd helt överensstämmer med mynt. De kan då missbrukas genom användning i cigarrettautomater, telefonkiosker etc. Motionärerna anför att förlusten i dessa fall drabbar vederbörande företagare, eftersom det är nästan omöjligt att få tag i den skyldige. De anser denna brottslighet vara helt onödig, då den kan elimineras genom förbud mot tillverkning av spelpolletter som på nämnda sätt överensstämmer med mynt.

Uppgifter i anslutning till motionen

Det totala beståndet av spelautomater i Sverige har av punktskatteutredningen i betänkandet (Ds Fi 1972:2) Skatt på spel beräknats vara minst 15 000 enheter. Enligt vissa uppgifter skulle antalet automater vara väsentligt större. I stor utsträckning rör det sig om automater där utfallen vinst har form av polletter, ibland sådana som kan användas endast till fortsatt spel. Intäkterna när det gäller pollettautomater på restauranger, hotell och liknande har beräknats genomsnittligt ligga vid 12 000 kr. per år. Författningsbestämmelser som reglerar automatspelet finns i lotteriförordningen (1939:207, ändrad senast 1972:819).

I samband med införandet av skatt på det spel som bedrivs på automater (prop. 1972:128, SkU 1972:66) har – med giltighet fr. o. m. den 1 april 1973 – genomförts ändringar i lotteriförordningen enligt vilka det blir tillåtet att vid automatspel använda pengar som insats och att utdela spelvinst i pengar. I den mån polletter fortfarande kommer att användas vid automatspel får vinst inlösas i pengar.

I 14 kap. 6 § brottsbalken stadgas om straff för penningförfalskning,

varmed förstås att någon eftergör inom eller utom riket gällande mynt eller annorledes förfalskar mynt. Den som utpränglar falskt mynt döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, enligt 14 kap. 9 § för brukande av det förfalskade som om han själv gjort förfalskningen.

En arbetsgrupp inom handelsdepartementet har upprättat en promemoria med förslag till riktlinjer för handläggningen av frågor rörande bingospel. Kungl. Maj:t har den 16 mars 1973 godkänt denna promemoria att tills vidare tjäna som vägledning vid handläggningen av sådana frågor om tillstånd att anordna bingospel som prövas av Kungl. Maj:t. I promemorian erinras om att enligt 4 § lotteriförordningen får vid meddelande av tillstånd till lotteri föreskrivas de närmare villkor samt meddelas de kontroll- och ordningsföreskrifter vartill omständigheterna ger anledning. Som villkor för bingospel skall bl. a. föreskrivas att om såsom insatser vid automatbingo används polletter dessa skall vara så beskaffade att de inte går att använda i stället för mynt i automater av annat slag.

Kungl. Maj:ts beslut har delgivits bl. a. samtliga länsstyrelser. Även bland villkor för bingospel som länsstyrelse uppställer ingår den nämnda föreskriften rörande polletters beskaffenhet.

Rikspolisstyrelsens yttrande

Rikspolisstyrelsen anför att den har sig bekant att polletter avsedda för automatspel kommit till brottslig användning genom att de begagnats som betalning för varor i försäljningsautomater. De fall som är kända för styrelsen har varit av relativt ringa omfattning och inträffat inom Linköpings, Helsingborgs och Ulricehamns polisdistrikt. Polletterna synes ha kunnat användas företrädesvis i vissa typer av tobaksautomater men i viss utsträckning även i andra varuautomater.

Följden av att vinst på automatspel fr. o. m. den 1 april 1973 får utdelas i pengar torde, säger rikspolisstyrelsen, sannolikt bli att polletter kommer att få allt mindre användning vid automatspel. Med hänsyn härtill räknar styrelsen med att riskerna för missbruk av spelpolletter kommer att minska avsevärt. Styrelsen framhåller i sammanhanget att det torde vara möjligt för tillståndsgivande myndighet att som villkor för bedrivande av automatspel föreskriva att det inte får förekomma polletter som har sådan utformning att de kan användas som betalningsmedel i varuautomater.

Med hänsyn till vad som har framkommit avser rikspolisstyrelsen att det åtminstone för närvarande inte finns behov av den lagstiftning som begärs i motionen.

Utskottet

I motionen påpekas att för spelautomater avsedda polletter ibland fått sådan utformning att de kan användas i stället för mynt i varuautomater etc. Av rikspolisstyrelsens yttrande framgår att missbruk av detta slag

inte har förekommit i större omfattning. Från den 1 april 1973 är det tillåtet att använda pengar som insats vid automatspel och att utdela spelvinst i pengar. Användningen av spelpolletter kan därför väntas minska. Från samma tidpunkt kommer att fordras tillstånd för allt bingospel som anordnas i förvärvssyfte. Som villkor för tillstånd till bingospel med automatbingoanläggning ställer Kungl. Maj:t att polletter, om sådana används för insatserna, skall vara så beskaffade att missbruk av angivet slag inte är möjligt. Samma krav kan uppställas av annan tillståndsgivande myndighet. Med hänsyn till vad här sagts anser utskottet i likhet med rikspolisstyrelsen att det för närvarande inte finns behov av sådan lagstiftning angående tillverkningen av spelpolletter som påyrkas i motionen.

Utskottet hemställer således

att riksdagen avslår motionen 1973:221.

Stockholm den 27 mars 1973

På näringsutskottets vägnar
INGVAR SVANBERG

Närvarande: herrar Svanberg (s), Regnéll (m), Börjesson i Glömminge (c), Bengtsson i Landskrona (s), Andersson i Örebro (fp), Haglund (s), Gustafsson i Byske (c), Rask (s), Blomkvist (s), Sjönell (c), Hovhammar (m), Jonsson i Husum (s), Jonsson i Alingsås (fp) och fru Hansson (s).

GOTAB 73 3583 S Stockholm 1973